

Barraca 2 del camí de la Font del Bosc

Rellinars

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Camí de la Font del Bosc
Alçada: 374

Coordenades:

Latitud: 41.65311
Longitud: 1.91563
UTM Est (X): 409708
UTM Nord (Y): 4611830

Classificació

Número de fitxa: 08179 - 168
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Contemporani Popular Modern
Segle: XVIII-XX
Estat de conservació: Regular
Notes de conservació: Malgrat que el seu estat general a primera vista és bo, la manca d'impermeabilització de la coberta amb la terra està provocant filtracions d'aigua que es tradueix en el verdet característic de la pedra i sòl. Aquest fet afebleix considerablement l'estructura, fins que cedeix i s'enfonsa.
Protecció: Legal
Observacions protecció: Decret 27/2011 del Consell Comarcal del vallès Occidental
Accés: Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Privada
Titular: 08178A0020000700000Q
Autoria de la fitxa: Jordi Montlló i Laura Bosch

Descripció

Barraca de pedra seca situada per sobre del camí que mena a l'Obaga de la Font del Bosc pujant per l'obaga del Casot. Un cop es deixa a mà esquerra el trencall del Ginebral, el camí s'enfila resseguint la riba esquerra del torrent de la Font del Bosc. Cal enfilarse per la torrentera de l'obaga del Casot per on un corriol permet salvar les diferents feixes i la brolla de romaní.

Es tracta d'una construcció aèria aïllada, lleugerament adossada a una marjada de feixa que s'aprofita com a pedrís. És de planta circular de dos metres de diàmetre. La porta d'accés està orientada al sud-oest. Mesura 1,15 m d'alçada per 0,70 m d'amplada màxima a l'exterior i de 0,50 m. a l'interior amb doble llinda, plana. Els murs tenen un gruix de 0,60 metres. La coberta segueix l'esquema de la falsa cúpula, per aproximació de filades amb llosa de tancament central, amb una alçada interior de dos metres. L'alçada del voladís mesurat a la porta d'entrada és d'1,45 m. Ha perdut tota la terra i pedruscall. Presenta un lleuger moviment estructural a nivell del brancal o muntant esquerre. A l'interior, a mà dreta, aprofitant l'estructura encastada en el marge conserva dos tinells o cocons. L'inferior està situat arran de terra (0,40 m d'amplada per 0,40 m d'alçada per 0,70 m de fondo). El superior, lleugerament desplaçat cap a l'esquerra, està construït aprofitant la llosa d'arrencada de la volta, i mesura 0,45 m d'amplada per 0,45 m d'alçada per 0,45 m de fondo. Té una espitllera orientada a l'oest.

Observacions:

Barraca inventariada per l'Observatori del Paisatge de Catalunya dins el projecte Wikipedra de construccions de pedra seca, amb el codi número 3316.

Història

La tècnica de la pedra seca es caracteritza per l'ús de la pedra sense treballar i sense cap material d'unió. Les irregularitats de les lloses es corregeixen amb pedruscall. La pedra només es treballa quan ha de tenir una tasca específica, com llindes o escaires. A Rellinars aquesta tècnica s'utilitza en les barraques de vinya, en les parets de marge per aterassar el terreny i també en tines.

Es tracta d'una tècnica amb uns orígens molt remots però que la seva expansió es vincula amb el creixement de la viticultura durant la segona meitat del segle XIX (SOLER i PERARNAU:1985). No hi ha testimonis, ni documentació que puguin aportar una cronologia més antiga. Els condicionants que afavoreixen l'aparició de les barraques són: un increment de l'àrea cultivable que provoca la construcció de parets de pedra seca per formar feixes; una atenció més continuada que reclama el conreu de la vinya, creant la necessitat d'aixopluc i magatzem d'eines del pagès que restarà més temps lligat al camp; i, finalment, la presència al Bages, d'un estrat rocós molt pròxim a la superfície.

La situació geogràfica d'aquestes barraques ve condicionada per la necessitat d'aprofitament de l'espai conreat. Podem trobar, per tant, barraques construïdes entre dues feixes de diferent nivell, sempre i quan siguin del mateix propietari. També podem trobar barraques enmig del camp, però es deu al mateix condicionant, ja que segurament es tracta d'una franja del camp rocosa o de difícil utilització pel conreu. Finalment, també podem trobar les barraques en un racó del camp, on s'amuntegaven les pedres extretes de llaurar, o fora del camp semi excavades en un marge. Segons la tipologia de la seva construcció, poden ser de planta circular o quadrangular i poden ser construccions isolades o estar adossades en un marge o altra construcció. La volta de les de planta circular es fa per aproximació de fileres. En canvi, les de planta quadrangular poden tenir la volta per aproximació de fileres o en base a un sistema piramidal. Pel que fa al

tema dels constructors, es pot parlar de tres teories: l'existència de quadrilles de "barracaires" itinerants, els "sardans", o el propi pagès. L'existència del sardans s'ha recollit en el treball de Soler i Perarnau (1985) gràcies a un informant que situa aquests personatges a finals del segle XIX. Es tracta d'homes procedents de la Cerdanya, segurament la part alta de la Cerdanya, que oferien els seus serveis per a la construccions de pedra seca, com activitat complementària en èpoques climatològicament adverses en el seu lloc de residència.

Bibliografia

PLANS MAESTRA, Jaume (2009). Arquitectura tradicional rural en pedra seca a la comarca del Bages. Ajuntament de Bellpuig i Publicacions d l'Abadia de Montserrat.

RECULL HISTÒRIC DE MURA (2017). Pedra seca, pedra viva. Patrimoni vitícola i desenvolupament econòmic. Ponències i comunicacions de la IX Trobada d'Estudis per a la preservació del patrimoni de la pedra seca als Països Catalans.

RIPOLL, Ramon, coord. (2010). La pedra seca. Evolució, arquitectura i restauració. Col·lecció Arquitectura tradicional, vol. 3. Edicions Brau. Figueres.

SOLER i BONET, Josep M. i PERARNAU i LLORENS, Jaume (1985). "Les barraques de vinya al terme municipal d'Artés (Pla de Bages)"; dins Dovella, núm. 17. Manresa, pàgs. 37-43.

SOLER i BONET, Josep M.(1987). "Barraques i tines, construccions per a la vinya"; dins Dovella, núm. 24. Manresa.

SOLER i BONET, Josep M.(1988). "La tècnica de la pedra seca. La construcció popular"; dins Dovella, núm. 29. Manresa, pàgs. 47-52.

SOLER i BONET, Josep Maria (2000). "La construcció en pedra seca, arquitectura, patrimoni i tradició"; dins Dovella, núm. 70. Manresa, pàgs. 9-11.

